

รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรม
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร*

MODEL OF MORALITY AND ETHICS PROMOTING ACTIVITIES OF TEACHER-
MONKS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER BANGKOK METROPOLITAN

¹พระดิเรกศักดิ์ อุตตทิว (พิมพบุด) PhraDireksak Attatheepo (Phimpabud)

²เกษม แสงนนท์ Kasem Saengnont ³บุญเชิด ชำนิศาสตร์ Booncherd Chumnisart

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author E-mail: phradireksak@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรม 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรม และ 3) เพื่อประเมินรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมเป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 375คน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายและการจัดสนทนากลุ่มเครื่องมือในการวิจัยคือแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และคู่มือการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยด้วยการวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการจำเป็นของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา เมื่อพิจารณาตามค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ในภาพรวม คือ 0.432 และด้านที่มีความต้องการจำเป็นอันดับ 1 คือ ความประหยัด รองลงมาคือ ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และอันดับสุดท้ายคือความซื่อสัตย์สุจริต 2) รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยชื่อรูปแบบ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งสู่การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และ 3) ผลการประเมินรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สรุปองค์ความรู้การวิจัยคือ “SA”

คำสำคัญ: รูปแบบ, กิจกรรม, คุณธรรมจริยธรรม, พระสอนศีลธรรม, โรงเรียนประถมศึกษา

Abstract

This research article aimed to 1) study the necessity of organizing activities to promote morality and ethics for monks who taught morality, 2) develop a model for organizing activities to promote morality and ethics for monks who taught morality, and 3) evaluate the model for organizing activities to promote morality and ethics for monks who taught morality. It was a mixed-method research. The quantitative research used a questionnaire with a sample group of 375 administrators and teachers of primary schools. The qualitative research interviewed the target group and organized focus groups. The research instruments were questionnaires, interview forms, and focus group manuals. The research data was analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The results of the research found that 1) the necessity of organizing activities to promote morality and ethics for monks who taught morality in primary schools, when considering the overall PNImodified index, was 0.432. The first-ranked necessity was frugality, followed by being useful to the public, and finally honesty. 2) The model for organizing activities to promote morality and ethics for monks who taught morality in primary schools in Bangkok consisted of the name of the model, principles, objectives, content, learning activities aimed at cultivating morality and ethics, and 3) the results of the evaluation of the model for organizing activities to promote morality and ethics for monks who taught morality in primary schools were at a high level. Summary of research knowledge was “SA”

Keywords: Model, Activities, Morality and Ethics, Teacher-Monks, Elementary Schools

บทนำ

การพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมให้เด็กนักเรียนถือเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากปัจจุบันคุณธรรมจริยธรรมในสังคมลดน้อยลงไปมาก คนในสังคมเห็นแก่ตัวกันมากขึ้น การอบรมสั่งสอนเด็กจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ครู-อาจารย์ และพ่อแม่ผู้ปกครองต้องดูแลเอาใจใส่ หากเด็กได้รับการเลี้ยงดู หรืออบรมสั่งสอนอย่างไรก็จะเป็นอย่างนั้น ซึ่งครู-อาจารย์ถือเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญในการอบรมสั่งสอนให้เด็กนักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และเป็นคนดีของสังคม พ่อ-แม่ ผู้ปกครองเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กต้องคอยดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนให้เด็กมีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้น เมื่อทุกคนมีคุณธรรมจริยธรรมก็จะมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน ไม่เอารัดเอาเปรียบ เคารพกฎกติกา ระเบียบต่างๆ ที่วางไว้เป็นการช่วยสร้างสังคมที่น่าอยู่ต่อไป (พีระพงษ์ สายเชื้อ, 2559)

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาและเป็นเครื่องชี้นำสังคมเพราะความมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้จะต้องเป็นมนุษย์ที่มีการศึกษาไม่ว่าจะเป็นวิชาความรู้ทางโลกหรือวิชาความรู้ทางธรรม กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) สำหรับเป็นเครื่องมือในการกำกับทิศทางการปฏิบัติงานของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เป็นกรอบในการดำเนินงาน เพื่อสร้างผลผลิต ผลลัพธ์ ให้เกิดกับผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ ซึ่งจุดเด่นประการหนึ่งของแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับนี้ คือ ในส่วนของเป้าหมายด้านคุณภาพที่ได้ให้ความสำคัญต่อระดับความสำเร็จด้าน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระดับความสำเร็จที่ชัดเจนในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียน เพื่อให้การพัฒนาผู้เรียนตามแผนฯ ดังกล่าว (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

โรงเรียนในฐานะเป็นสถาบันการศึกษาที่ได้รับความคาดหวังจากสังคมให้ดำเนินบทบาทหน้าที่ในการบำรุงปลูกเร้าให้ผู้เรียนเป็นคนที่มีคุณภาพในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมเกิดจิตสำนึกรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความเข้าใจในหลักแห่งความจริงที่ชอบ ด้วยเหตุและผลดังนั้น โรงเรียนจึงต้องมีจุดมุ่งหมายในการถ่ายทอดความรู้พัฒนาสติปัญญาแก่ผู้เรียนควบคู่กับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้น การเรียนการสอนโดยนำกิจกรรมต่างๆ เข้ามาช่วยในการสอนนั้นเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีความสนใจในการเรียนมากขึ้นและยังเป็นการเสริมสร้างทักษะแนวคิดพัฒนาการดำรงอยู่ในสังคม เพราะการเรียนโดยใช้กิจกรรมเข้ามาส่วนในการสอนนั้นเป็นการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมกิจกรรมยังเป็นสิ่งที่ทำให้นักเรียนมีความสนใจในงานต่างๆ ที่ทำขึ้นเป็นพัฒนาการทางหนึ่งของนักเรียนได้คิดได้วิเคราะห์ฝึกฝนให้เป็นผู้รู้ทันเหตุการณ์ต่างๆ ที่ทันสมัย เพราะสังคมในยุคปัจจุบันนี้มีความหน้าอย่างรวดเร็วจึงยังมีการเรียนการสอนที่ยังเหมือนเดิมทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายไม่สนุกสุดใสร่าเริงทำให้การเรียนไม่มีประสิทธิภาพจึงมีการจัดกิจกรรมเสริมขึ้นมา

การจัดการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่ประชาชนโดยเฉพาะเยาวชนไม่ได้ผลเท่าที่ควร ทางคณะสงฆ์ทั่วประเทศได้พยายามส่งเสริมให้มีการจัดการสอนธรรมศึกษาแก่ประชาชน โดยเฉพาะนักเรียนในโรงเรียน หรือซึ่งทางปฏิบัติ ในอดีตส่วนใหญ่จะมีการบูรณาการธรรมศึกษาเข้ากับหลักสูตรภาคปกติพร้อมกัน การให้การศึกษแก่เด็กและเยาวชนในภาควิชาธรรมศึกษามีความมุ่งหวัง เพื่อให้เด็กได้มีความรู้ทางธรรม มีความเข้าใจในศาสนพิธีการต่างๆ รู้จักพุทธประวัติขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า รู้จักกาลเทศะเมื่อต้องประพฤติปฏิบัติต่อบุคคลที่ควรเคารพตามสถานะ อาทิเช่น เมื่ออยู่ต่อหน้าพระสงฆ์ บิดามารดา ครูบาอาจารย์ เป็นต้น

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในเบื้องต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษารูปแบบการจัดการกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้พระสอนศีลธรรมนำกิจกรรมไปจัดการเรียนการสอนให้เกิดคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนในสังคมไทยมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยโดยดำเนินการวิจัยแบบผสมผสานวิธี โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับเพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

1.2 แจกแบบสอบถามเกี่ยวกับเพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยได้มาจากประชากรคือ ผู้บริหาร ครู ในโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ด้วยการเปิดตารางของ Krejcie & Morgan (1970) มีระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% โดยได้กลุ่มตัวอย่าง 375 คน

1.3 สัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คน โดยเลือกแบบเจาะจงซึ่งกำหนดกฎเกณฑ์ในการคัดเลือก

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ยกร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

2.2 พัฒนาโดยสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนที่ 3 เพื่อเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ปรับปรุงแก้ไขและนำเสนอร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ในโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 437 โรงเรียน จำนวน 14,535 คน (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2564) กลุ่มตัวอย่าง ได้จากตารางเปรียบเทียบสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (R.V. Krejcie & D.W. Mogan) (ธานินท์ ศิลป์จารุ, 2551) ใช้ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากรเช่นเดียวกัน และกำหนดให้สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากรเท่ากับ 0.5 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู 375 คน

2.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย 1) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนกรุงเทพมหานคร จำนวน 15 รูป/คน ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purpose Sampling) 2) ผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นการสนทนาพูดคุยกันประมาณ 10 รูป/คน โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม หรือผู้ทรงคุณวุฒิด้านพระพุทธศาสนา ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purpose Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้บริหาร ครู ในโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) (สุวริย์ ศิริโกคาภิรมย์, 2546) ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการจำเป็นของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบจำแนกเป็น 4 ชั้นตอน มีข้อคำถามจำนวน 40 ข้อ ดังต่อไปนี้ โดยใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale ซึ่งแต่ละคำถามจะมีคำตอบเป็นตัวเลือก 5 ระดับ

3.2 แบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีประเด็นคำถามแบบปลายเปิด 4 ประเด็น ซึ่งได้จากผลการวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็น 3 ลำดับแรก ของความต้องการจำเป็นของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ใน 5 ด้าน โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นวิทยากร และผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่ง โรงเรียน สังกัด ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ข้อเสนอความต้องการจำเป็นของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานครเป็นลักษณะข้อคำถามปลายเปิด ให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

3.3 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นการสนทนาพูดคุยกันประมาณ 10 รูป/คน โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านพระพุทธศาสนา ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purpose Sampling)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 แบบสอบถาม 1) นำข้อมูลรอกลงในแบบฟอร์มการลงรหัสทั่วไป (general coding form) ซึ่งเป็นการเตรียมข้อมูล เพื่อส่งไปบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ 2) การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล โดยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จะใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย และข้อมูลความต้องการจำเป็นของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ยของคำตอบโดยภาพรวมรายชั้นตอน/รายด้าน และรายข้อ หรือรายกิจกรรม ที่คำนวณได้นำมาแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 3) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNIModified) (สุวิมล ว่องวานิช, 2542) โดยภาพรวมรายชั้นตอน/รายด้าน และรายข้อหรือรายกิจกรรม ตามลำดับ ซึ่งสุวิมล ว่องวานิช (2558) ได้ปรับสูตรการคำนวณมาจากดัชนี PNI โดยการหารค่าผลต่างของ (I-D) โดยใช้หลักการกำหนดความต้องการจำเป็นจากระดับของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น คือ (Modified Priority Needs Index: PNIModified) = (I-D)/D

4.2 แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ความต้องการจำเป็นของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

4.3 การสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปผลการสนทนากลุ่ม

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาความต้องการจำเป็นของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็น และดัชนี PNI_{modified} ของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม

ที่	การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษากรุงเทพมหานคร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล		
1	ระเบียบวินัย	2.78	1.08	ปานกลาง	3.98	0.86	มาก	0.432	4
2	ความซื่อสัตย์สุจริต	2.78	1.08	ปานกลาง	3.73	1.07	มาก	0.342	5
3	ความกตัญญูกตเวที	2.81	1.05	ปานกลาง	4.04	0.77	มาก	0.438	3
4	ความประหยัด	2.80	1.11	ปานกลาง	4.15	0.85	มาก	0.482	1
5	ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม	2.79	1.09	ปานกลาง	4.09	0.79	มาก	0.466	2
	รวม	2.79	1.08	ปานกลาง	4.00	0.87	มาก	0.432	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับสภาพปัจจุบัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านความกตัญญูกตเวที รองลงมาคือด้านความประหยัด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านระเบียบวินัย

สภาพที่พึงประสงค์การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สำหรับสภาพที่พึงประสงค์เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความประหยัด รองลงมาคือ ด้านปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านความซื่อสัตย์สุจริต

เมื่อเรียงลำดับตามความสำคัญของความต้องการความจำเป็น โดยระบุความต้องการความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด และมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนา ก่อน ซึ่งพิจารณาตามค่าดัชนี PNI_{modified} ในที่นี้ คือ 0.432 พบว่า อันดับ 1 คือ ด้านความประหยัด รองลงมาคือ ด้านปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และอันดับสุดท้ายคือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

2. รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยรูปแบบ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งสู่การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ดังนี้

1. ชื่อรูปแบบ : รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

2. หลักการ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic Model) ในการสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านระเบียบวินัย 2) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 3) ด้านความกตัญญูกตเวทิตา 4) ด้านความประหยัด 5) ด้านปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

3. วัตถุประสงค์ เพื่อนำไปใช้กับการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 ด้าน

4. เนื้อหา การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยการจัดกิจกรรมต่างๆ เป็นการพัฒนาของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ ความสามารถและยังเป็นการสร้างความสามัคคีให้เกิดไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกับครูนักเรียนกับโรงเรียนหรือแม้กระทั่งผู้ปกครองของนักเรียนก็ยังคงเป็นผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมด้วย และช่วยให้นักเรียนได้รับประโยชน์สูงสุด สถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญมากในเบื้องต้นของกระบวนการให้คำปรึกษา แนะนำ ทั้งนี้เพราะพฤติกรรมดั้งเดิมที่สะสมมานานเป็นพฤติกรรมที่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้าสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ จึงทำให้เกิดปัญหาขึ้นและไม่มีความมั่นคงเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไปพฤติกรรมเหล่านี้ก่อให้เกิดความรู้สึกขัดแย้งในเรื่องต่างๆ ต่อการทำงานภายในองค์กรเมื่อถูกสะสมเก็บไว้เป็นเวลานานๆ ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกเก็บกดไว้ภายในเมื่อมีการแสดงออกมามากกว่าจะเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ไม่เป็นที่ยอมรับและก่อให้เกิดปัญหาต่อองค์กรในขั้นตอนนี้ที่ปรึกษาจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วม ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเหล่านี้เสียใหม่และกำหนดขั้นตอนในการให้คำปรึกษาเพื่อละลายพฤติกรรม การจัดกิจกรรมนันทนาการ ละลายพฤติกรรมขึ้นในหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆย่อมส่งผลต่อบุคลากรในหน่วยงานนั้นๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มผู้ร่วมกิจกรรม โดยอาศัยเกมนันทนาการที่จะสร้างบรรยากาศแห่งความสนุกสนานการละลายพฤติกรรมการรู้จักกันและสามารถทำงาน หรือทำกิจกรรมร่วมกันได้เพื่อแนวทางปฏิบัติ ข้อคิดและเป็นเนื้อหาสาระที่จะทำให้ผู้ที่มีกิจกรรมได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองให้ดียิ่งขึ้น

5. กิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งสู่การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม คือ การเน้นวิถีชีวิตของเด็กตั้งแต่เรื่องการกิน อยู่ ดู ฟัง ไปจนกระทั่งเรื่องการพัฒนาทักษะทั้งในการด้านการใช้ร่างกายการคิดการกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น ได้แก่ การนำเด็กเข้าสู่ประสบการณ์ตรงในวิถีปฏิบัติของชาวพุทธ โดยแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ ใน 5 ด้าน คือ 1) ด้านระเบียบวินัย 2) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 3) ด้านความกตัญญูกตเวทิตา 4) ด้านความประหยัด 5) ด้านปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

3. ผลการประเมินรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผลการประเมินรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้แก่ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเป็นประโยชน์ และด้าน

ความเหมาะสม ตามลำดับ สามารถนำไปเป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านความกตัญญูกตเวที รองลงมาคือด้านความประหยัด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านระเบียบวินัย สภาพที่พึงประสงค์การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความประหยัด รองลงมาคือ ด้านปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านความซื่อสัตย์สุจริต เมื่อเรียงลำดับตามความสำคัญของความต้องการความจำเป็น โดยระบุความต้องการความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด และมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนา ก่อน ซึ่งพิจารณาตามค่าดัชนี PNImodified ในที่นี้ คือ 0.432 พบว่า อันดับ 1 คือ ด้านความประหยัด รองลงมาคือ ด้านปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และอันดับสุดท้ายคือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต จากผลการวิจัยดังกล่าว เนื่องมาจากสภาพสังคมในปัจจุบันที่ครอบครัวของนักเรียนและชีวิตประจำวันมีความเกี่ยวข้องและให้ความสำคัญกับเรื่องปากท้องของแต่ละครอบครัว ด้านความประหยัดในการใช้สิ่งต่างๆ จึงเป็นเรื่องสำคัญและเรื่องเร่งด่วนที่ควรมีกิจกรรมหรือมาตรการส่งเสริมให้เห็นผลได้อย่างชัดเจน มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของแสงจันทร์ มโนสร้อย (2550) ได้วิจัยเรื่องสภาพการเรียนการสอนจริยธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในอำเภอเวียงหนองล่อง ผลวิจัยพบว่า ด้านสภาพการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนประสบปัญหาด้านการเปรียบเทียบอุปมาอุปไมยที่ชัดเจน การใช้คำถามแบบปุจฉาวิสัชนาระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน การสนทนาที่ถูกต้องตามการสอนแบบพุทธวิธี การจัดทำสื่อที่ไม่สอดคล้องกับพุทธวิธีการสอน ตลอดจนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัด ประเมินผลที่สอดคล้องกับเนื้อหา เทคนิควิธีตามหลักพุทธธรรม เนื่องจากครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการสอนจริยธรรม ด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน ครูผู้สอนประสบปัญหาเรื่องสื่อการจัดทำสื่อการสอน ที่มีไม่เพียงพอ ขาดสื่อการสอนที่ทันสมัย เช่น สไลด์ วิดีทัศน์ สื่อที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นรูปภาพจาก หนังสือ นิตยสาร ภาพข่าว เหตุการณ์ ซึ่งนักเรียนต้องการให้ครูใช้สื่อหลายๆ ประเภทประกอบการเรียนการสอนด้านการจัดกิจกรรมเสริม ไม่มีปัญหาเพราะสภาพแวดล้อมของที่ตั้งอยู่ใกล้กับวัด และ สภาพแวดล้อมเอื้ออำนวยประกอบการกับผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มีพื้นฐานทางจริยธรรมดี จึงไม่ ประสบปัญหาแต่ที่ครูและนักเรียนต้องการคือ ให้มีงบประมาณในการจัดกิจกรรมการเสริมให้ มากครั้งขึ้น และเชิงลึก และมีคุณภาพมากขึ้นด้วยนักเรียนมีปัญหาพฤติกรรม ด้านจริยธรรมในเรื่อง ความเสียสละ ความมีระเบียบวินัย ความอดทน การประหยัด การตรงต่อเวลา ความขยัน และความสามัคคี ผู้ปกครองต้องการให้จัดกิจกรรมอบรมธรรมะในโรงเรียน และให้นักเรียนเข้าร่วมพิธีกรรมต่างๆ ทางศาสนาให้มาก และเหมาะสมกับนักเรียนยิ่งขึ้น เพื่อปลูกฝังพฤติกรรมค่านิยมที่ดีให้กับนักเรียนการนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ไปปฏิบัติใช้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนได้นำหลักธรรมคำสอนไปใช้ปฏิบัติได้เหมาะสม กับวัย และสภาพของตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูวิโรจน์คุณนุยุต (นิพนธ์ ญาณวีโร/ไสดา) (2555) ได้ศึกษาเรื่องกิจกรรมส่งเสริมศีลธรรมนักเรียนโรงเรียนกุสุมาลย์ อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น พบว่า กิจกรรมส่งเสริมศีลธรรม

นักเรียนโรงเรียนกุสุมาวาสามัคคีการสอนศีลธรรมในโรงเรียนกุสุมาวาสามัคคีกิจกรรมที่ส่งผลให้เกิดการสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับชุมชน บ้าน วัด และโรงเรียน คือ กิจกรรมส่งเสริมการประพฤติปฏิบัติตาม หลักพุทธธรรม ได้แก่ ศีล 5 พรหมวิหาร 4 อิทธิบาท 4 และฆราวาสธรรม 4 เป็นการจรจรศาสนาให้คงอยู่ ตลอดไปนักเรียนเข้าใจและสามารถปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา นักเรียนเห็นความสำคัญของการทำบุญและ ปลุกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนรู้จักการเข้าวัดลำดับการทำบุญตามหลักพระพุทธศาสนามีอารมณ์ที่อ่อนโยนจิตใจ สงบมีสมาธิในการเรียนพฤติกรรมทางศีลธรรมของนักเรียน

2. ผลการพัฒนาารูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมใน โรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้แก่ หลักการ แนวคิด วัตถุประสงค์ เพื่อนำไปใช้กับการจัดกิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านระเบียบวินัย 2) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 3) ด้านความกตัญญูตถเวท 4) ด้านความประหยัด 5) ด้านปฏิบัติ ตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เนื้อหา ขั้นตอนการปฏิบัติ และผลลัพธ์ที่คาดหวัง ดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัย ของพระครูประทีปธรรมนาถ (ชุตินฺธโร) (2555) ได้ศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนคลองเจริญราษฎร์ พบว่า นักเรียนโดยส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นการจัดกิจกรรมอยู่ใน ระดับมากเมื่อ พิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมนั้นเป็นกิจกรรมที่ พัฒนาคคุณธรรมจริยธรรมมากที่สุด รองลงมาเป็นด้านผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ ด้านผู้เรียนมีความประหยัด ด้าน ผู้เรียนมีความกตัญญูตถเวท และด้านผู้เรียนมีวินัย ตามลำดับ ปัญหาและแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริม คุณธรรมและจริยธรรมคือโรงเรียน ควร มีการกำหนดเป็นนโยบายในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของ นักเรียนในด้านต่างๆ อย่างชัดเจนในด้านระเบียบวินัยควรจัดนิทรรศการในด้านวินัยให้มากขึ้นและต่อเนื่องเพื่อ เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในด้านการมีวินัยให้เกิดขึ้นในตัวของนักเรียนเองด้านความซื่อสัตย์สุจริตควร ปลุกฝังนักเรียนให้เห็นถึงประโยชน์ของคุณธรรมและจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตตามความเหมาะสม ด้าน ความกตัญญูควรปลุกฝังให้นักเรียนได้รับรู้ถึงความกตัญญูตถเวทที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน ด้านความ ประหยัดควรปลุกฝังให้เกิดเป็นนิสัยและควรส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักการออม และประโยชน์ของการออม ด้านปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ ต่อส่วนรวมควรเสริมสร้างวินัยในด้านจิตอาสาในนักเรียนให้มากขึ้น เพราะเป็น จุดเริ่มต้นของกิจกรรมอื่นๆ

3. ผลการประเมินรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมใน โรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหา น้อย พบว่า ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความเหมาะสม ตามลำดับ สามารถนำไป เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานครได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นถึงการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานครเป็นสิ่งที่สำคัญโดยเฉพาะด้านความ ประหยัดที่ควรมีการส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมอย่างเป็นรูปธรรมในสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนได้นำไปใช้ได้จริงใน ชีวิตรประจำวัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรา บุญเล่า (2538) ได้ศึกษาเรื่องผลของการเข้าค่ายจริยธรรม พร้อมทั้งการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า นักเรียนที่เข้า ค่ายจริยธรรมพร้อมทั้งการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มภายหลังการทดลอง มีจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ,ด้าน ความมีวินัย ด้านความซื่อสัตย์ ด้านการพึ่งพาตนเอง ด้านความขยันหมั่นเพียร และด้านความเสียสละแตกต่าง จากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และนักเรียนที่เข้าค่ายจริยธรรมพร้อมทั้งการให้

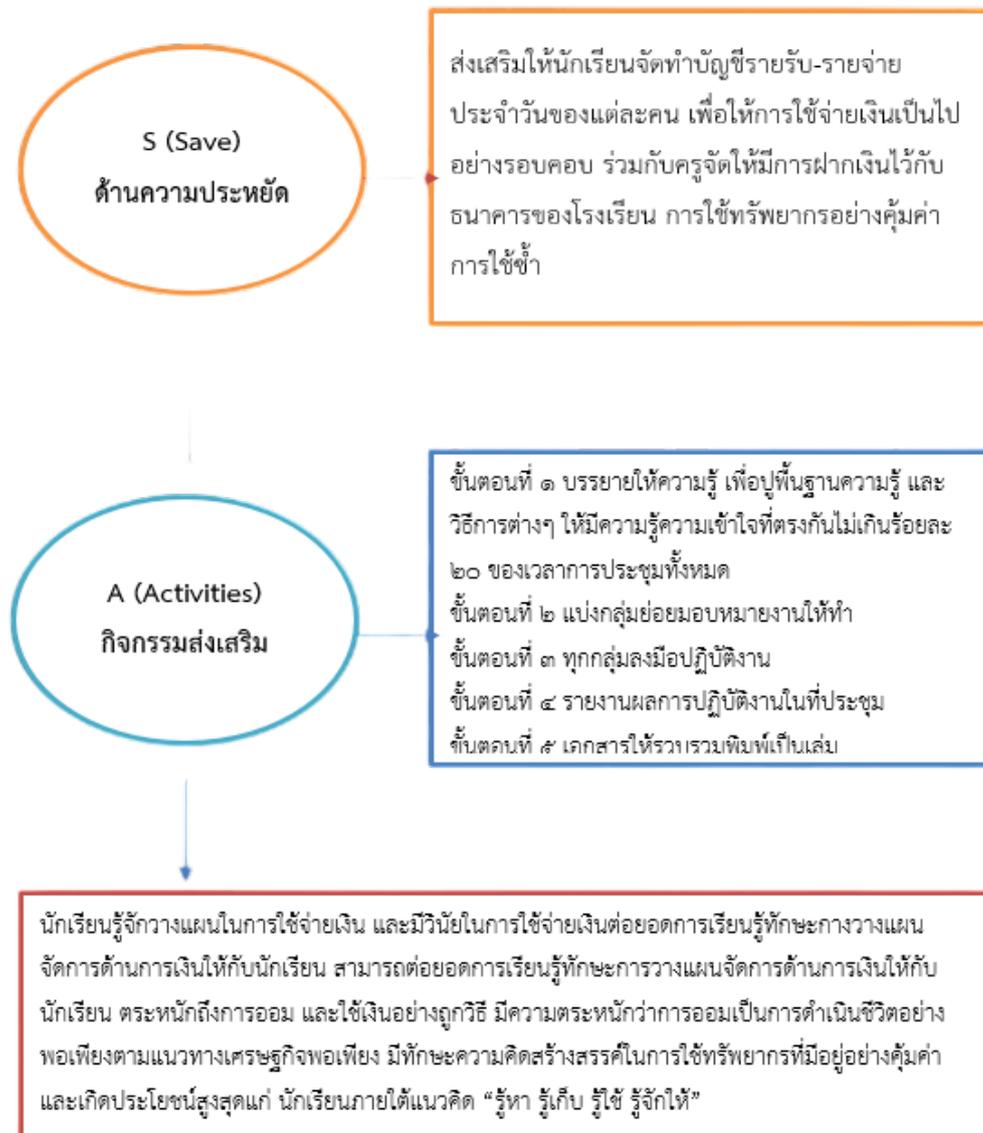
คำปรึกษาแบบกลุ่ม ภายหลังจากทดลอง 1 สัปดาห์ 1 เดือน และ 3 เดือนมีจริยธรรมแตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาที่คะแนนจริยธรรม พบว่า นักเรียนที่เข้าค่ายจริยธรรมพร้อมทั้งการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มทั้งกลุ่มสูงกลุ่มกลางและกลุ่มต่ำ มีคะแนนจริยธรรมเพิ่มขึ้นทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัยในตนเอง,ด้านความซื่อสัตย์ ด้านการพึ่งพาตนเอง,ด้านความขยันหมั่นเพียร และด้านความเสียสละ หลังการทดลอง 1 สัปดาห์ 1 เดือน และ 3 เดือน ทั้ง 3 กลุ่ม

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยคือรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยสรุปได้เป็นองค์ความรู้ “SA” ดังนี้

S หมายถึง Save การส่งเสริมให้นักเรียนจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายประจำวันของแต่ละคน เพื่อให้การใช้จ่ายเงินเป็นไปอย่างรอบคอบ ร่วมกับครูจัดให้มีการฝากเงินไว้กับธนาคารของโรงเรียน การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การใช้ซ้ำ การซ่อมแซมการแปรสภาพ การใช้สิ่งทดแทนและปฏิเสธที่จะใช้สิ่งฟุ่มเฟือยซึ่งเป็นจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในด้านความประหยัดคือ การให้นักเรียนสำรวจการใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนตลอดจนเครื่องใช้ส่วนตัวที่จำเป็นให้มีความเหมาะสมและคุ้มค่า จัดให้มีการออมทรัพย์แบบสหกรณ์ เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมในการประหยัด และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่ามากขึ้น

A หมายถึง Activities การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครด้านความประหยัด โดย 1) ขอบข่ายเนื้อหา มีการส่งเสริมให้นักเรียนจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายประจำวันของแต่ละคน เพื่อให้การใช้จ่ายเงินเป็นไปอย่างรอบคอบ ร่วมกับครูจัดให้มีการฝากเงินไว้กับธนาคารของโรงเรียน ให้นักเรียนมีการออมทรัพย์แบบสหกรณ์ขึ้นภายในสถานศึกษา สอนการวางแผนการใช้จ่ายการเงินรายวัน,รายสัปดาห์ รายเดือน,และรายปีให้กับนักเรียน ร่วมกับครูสอนการเปรียบเทียบราคาและค้นหาส่วนลด หรือเลือกซื้อของใช้ทดแทนของใช้ใหม่ ร่วมกับผู้บริหาร และครูกำหนดคู่มือและส่วนลดเมื่อนักเรียนซื้ออย่างต่อเนื่องหรือประจำ ประชุมร่วมกับผู้ปกครอง ผู้บริหาร และครูปลูกฝังส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมปลูกฝังนักเรียนให้เกิดความประหยัด 2) ขั้นตอนการปฏิบัติ 1) การจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ ขั้นตอนที่ 1 บรรยายให้ความรู้ เพื่อปูพื้นฐานความรู้ และวิธีการต่างๆ ให้มีความรู้ความเข้าใจที่ตรงกันไม่เกินร้อยละ 20 ของเวลาการประชุมทั้งหมดขั้นตอนที่ 2 แบ่งกลุ่มย่อยมอบหมายงานให้ทำขั้นตอนที่ 3 ทุกกลุ่มลงมือปฏิบัติงาน ขั้นตอนที่ 4 รายงานผลการปฏิบัติงานในที่ประชุม ขั้นตอนที่ 5 ทำเอกสารให้รวบรวมพิมพ์เป็นเล่ม ถ้าเป็นวัสดุสิ่งของหรือเครื่องมืออาจเก็บไว้ในที่โรงเรียนหรือมอบให้ผู้เข้ารับการอบรมนำไปใช้ในหน่วยงานของตน) การจัดกิจกรรมในลักษณะโครงการ ขั้นตอนที่ 1 จัดตั้งคณะกรรมการนักเรียนร่วมรับผิดชอบในกิจกรรม ขั้นตอนที่ 2 จัดตั้งคณะกรรมการโครงการด้านความประหยัด ขั้นตอนที่ 3 ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองอำนวยความสะดวกให้แก่ นักเรียน ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละกลุ่มของโครงการด้านความประหยัด ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล โดยการสังเกตการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน ผลลัพธ์ที่คาดหวัง นักเรียนรู้จักวางแผนในการใช้จ่ายเงิน และมีวินัยในการใช้จ่ายเงินต่อยอดการเรียนรู้ทักษะการวางแผนจัดการด้านการเงินให้กับนักเรียน สามารถต่อยอดการเรียนรู้ทักษะการวางแผนจัดการด้านการเงินให้กับนักเรียน ตระหนักถึงการออม และใช้เงินอย่างถูกวิธี มีความตระหนักว่าการออมเป็นการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีทักษะความคิดสร้างสรรค์ในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ นักเรียนภายใต้แนวคิด “รู้หา รู้เก็บ รู้ใช้ รู้จักให้” ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย “SA”

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานครเมื่อเรียงลำดับตามความสำคัญของความต้องการความจำเป็น โดยระบุความต้องการความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด และมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนา ก่อน คือ ด้านความประหยัดโรงเรียนควรจัดอบรมให้นักเรียนจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายประจำวันของแต่ละคน เพื่อให้การใช้จ่ายเงินเป็นไปอย่างรอบคอบ

1.2 จากผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ด้านความประหยัด ครูควรจัดให้มีการฝากเงินของนักเรียนไว้กับธนาคารของโรงเรียน

1.3 จากผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ด้านความประหยัด จัดให้มีการออมทรัพย์แบบสหกรณ์ขึ้นภายในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้านความประหยัดของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

2.2 ควรศึกษากระบวนการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้านความประหยัดของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **คู่มือการจัดกระบวนการเรียนรู้หน้าที่พลเมืองศีลธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย**. กรุงเทพมหานคร: ศุภสภาลาดพร้าว.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2551). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: บิซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- พระครูประทีปธรรมนาถ (ชุตินธโร). (2555). **การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนคลองเจริญราษฎร์ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูวีระญาณนุยุต (นิพนธ์ ญาณวิโร/โสภา). (2555). **กิจกรรมส่งเสริมศีลธรรมนักเรียนโรงเรียนกุสุมาลย์สามัคคี อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พัชรา บุญเล่า. (2538). **ผลของการเข้าค่ายจริยธรรมพร้อมทั้งการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2,3**. กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการการวิจัยการศึกษาศาสตร์ การศาสนาและการวัฒนธรรมของกระทรวงศึกษาธิการ.
- พีระพงษ์ สายเชื้อ. (2559). **โครงการโรงเรียนคุณธรรม มุ่งพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้เด็กพร้อมสร้างสังคมน่าอยู่**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2564). **รายงานสถิติการศึกษา ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพมหานคร: ร้านพจนกิจเครื่องกระดาษ.
- สุวรรีย์ ศิริโกคาภิรมย์. (2546). **การวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. ลพบุรี: ฝ่ายเอกสารการพิมพ์สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุวิมล ว่องวานิช. (2542). การสังเคราะห์เทคนิคที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นในนิสิตคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานวิจัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แสงจันทร์ มโนสร้อย (2550). สภาพการเรียนรู้การสอนจริยธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนใน อำเภอเวียงหนองล่อง. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Keeves, Peter J. (1988). **Model and Model Building: Educational Research Methodology and Measurement : An International Handbook**. Oxford: Pergamon Press.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3). 607-610.